

**ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЛІСОВОГО ГОСПОДАРСТВА ТА ЕКОЛОГІЇ**

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ

“ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ”

1. Профіль дисципліни	
Кафедра екології	Освітній ступінь - Бакалавр Галузь знань: 10 «Природничі науки» Спеціальність: 101 – Екологія Освітньо-професійна програма «Екологія» Кількість кредитів - 5 Загальна кількість годин - 150/60 Рік підготовки, семестр - Рік навчання 2, семестр 1 Компонент освітньої програми: <i>обов'язкові – OK 15</i> Цикл підготовки: професійний Мова викладання: українська, англійська

2. Інформація про викладача	
Викладач (-i)	Д.с.-г.н., професор кафедри екології ORCID https://orcid.org/0000-0002-6504-0893 Researcher ID https://www.webofscience.com/wos/author/record/M-2406-2017
Профайл викладача (-ia)	SCOPUS ID https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57213817165 Профіль Google Академії: https://scholar.google.com/citations?user=UAb4YhoAAAAJ&hl=uk
Контактна інформація	0686775995, tanyavasiluk2015@gmail.com
Сторінка курсу в Moodle	Веб-сайт курсу: http://beta.znau.edu.ua:3398/course/view.php?id=4665 * Примітка - для входу на портал здобувачу надається логін та пароль
Консультації	Онлайн консультація через Zoom, Viber щовівторка з 14.00 до 16.00, Meeting ID: 865 1949 7822 Passcode: 123456

3. Анонтація до дисципліни

Силабус обов'язкової дисципліни «Вступ до фаху» освітньої програми підготовки бакалаврів за спеціальністю 101 «Екологія», складений у відповідності до робочої програми дисципліни.

В умовах глобалізації економіки і формування освітнього ринку інтелектуальної праці зростає необхідність професійної мобільності фахівців. Молодь сьогодні стурбована надбанням кваліфікації, що відкриє доступ на ринок праці і користуватиметься міжнародним визначенням. Одним із визначальних критеріїв освіти у аспекті вимог Болонського процесу є якість підготовки та кваліфікація фахівців-екологів.

Дисципліна «Вступ до фаху», згідно модулів, призначена для професійної орієнтації першокурсників в обраному напрямку підготовки фахівців екологів, посилення у студентів мотиваційної зацікавленості в набутті знань, умінь та навичок із майбутньої професії та швидкої адаптації студентів до навчання у закладі вищої освіти.

В конспекті викладений матеріал за темами, який дозволить студентам першого року навчання за обраною програмою підготовки отримати уявлення про структуру вищої освіти України та про напрями її реформування; ознайомитися з історичними етапами розвитку екологічної вищої освіти; з основними напрямами і принципами державної політики у сфері екологічної освіти та виховання України; ознайомитися зі змістом вищої освіти та її стандартами; отримати уявлення про програми навчання в університеті; про основні елементи наукових досліджень; про систему екологічного управління в Україні. Додатковий матеріал, який допомагає студентові з'ясувати деякі питання відповідних тем, надрукований курсивом..

4. Мета та цілі дисципліни

Формування уявлень про свою професію, майбутню діяльність, шляхи професійного вдосконалення, формування первинних знань з основ наукових досліджень та уявлень про майбутнє місце роботи.

Досить важливим, особливо в аспекті вимог Болонського процесу, є знайомство студентів з елементами науково-дослідної роботи, яка є невід'ємною складовою навчального процесу з самого початку підготовки фахівця-еколога, безпосереднє залучення їх до розгляду наукових проблем охорони довкілля.

Завдання вивчення дисципліни

- оволодіти ключовими поняттями з екології; ознайомитися з сучасними напрямками розвитку екології, навчитися критично відноситися до різних течій в сучасних екологічних дослідженнях;
- вивчити навчальний план підготовки фахівців-екологів, володіти структурою підготовки фахівця, досконало знати освітньо-професійну програму (ОПП); уміти працювати з підручниками, мати початкові навички написання наукових доповідей, формувати тексти, робити презентації та повідомлення, знати головні вимоги до написання курсової, кваліфікаційної та магістерської роботи;
- знати структуру Міністерства екології та природних ресурсів України, обласних екологічних служб, міжнародних організацій, які займаються екологічними програмами тощо;
- формувати здібності діяти соціально відповідально та свідомо, працювати в команді, ухвалювати самостійні рішення щодо вирішення екологічних проблем та завдань;
- ознайомитися з механізмом впровадження в освітній процес дисциплін за вибором студента.

У результаті вивчення дисципліни «Вступ до фаху» студент повинен знати:

- обов'язки та права студентів;
- особливості організацій, кадрового, матеріально-технічного, методичного забезпечення освітнього процесу у ЗВО;

- систему підготовки бакалаврів у закладах вищої освіти;
- особливості кредитно-модульної системи та оцінювання знань за вітчизняними і європейськими критеріями;
- значення навчальних дисциплін із циклів підготовки фахівців-екологів для формування майбутньої майстерності;
- кваліфікаційні вимоги до бакалаврів, які здатні застосовувати в реальних виробничих умовах сучасну парадигму екології;
- сучасні напрями розвитку екологічних знань;
- сутність загальнонаукових та спеціальних методів і принципів проведення екологічних досліджень;
- структуру, завдання, функції та правовий статус державної служби у галузі охорони навколошнього середовища.

вміти:

- організовувати самостійну роботу щодо засвоєння навчальних елементів дисциплін згідно індивідуального навчального плану;
- адаптуватись до колективу академічної групи, курсу, факультету;
- вирішувати проблеми і задачі соціальної діяльності;
- користуватись інформаційними ресурсами, працювати з навчальною, науковою літературою;
- готуватись до оприлюднення повідомлень, доповідей, презентацій тощо;
- орієнтуватись в екологічних проблемах України і регіонів.

Компетентності

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та вирішувати практичні проблеми у сфері екології, охорони довкілля і збалансованого природокористування, або у процесі навчання, що передбачає застосування основних теорій та методів наук про довкілля, та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 01. Знання та розуміння предметної області та професійної діяльності. ЗК 08. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні. ЗК 13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
Спеціальні (фахові) компетентності (СК)	СК 01. Знання та розуміння теоретичних основ екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування.

Програмні результати навчання (ПРН)

- ПР 02. Розуміти основні екологічні закони, правила та принципи охорони довкілля та природокористування.
- ПР 21. Уміти обирати оптимальні методи та інструментальні засоби для проведення досліджень, збору та обробки даних.

5. Організація навчання

5.1. Обсяг дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин	
	Денна	Заочна
Лекції	30	4
Практичні	30	4
Самостійна робота	90	142

5.2. Формат дисципліни

Для формування у бакалаврів системного наукового та творчого мислення на лекційних та практичних заняттях проводяться обговорення актуальних питань з даної дисципліни, експрес-опитування, аналіз та вирішення практичних завдань.

Лекції проводяться очно з можливим поєднання очного та дистанційного форматів викладання дисципліни (на платформі Moodle) під безпосереднім керівництвом викладача з використанням електронних дидактичних демонстраційних матеріалів (мультимедійні презентації, навчальні фільми тощо), що призначенні для супроводу навчального процесу. Практичні заняття передбачають ознайомлення з лабораторним обладнанням та матеріально-технічною базою університету тощо.

Самостійна робота студентів передбачає виконання індивідуальних завдань із використанням можливостей мережі Інтернет та спеціальних програм для обробки статистичних даних. Самостійна робота планується та організовується індивідуально кожним здобувачем, але він завжди може розраховувати на консультацію викладача.

Для заочної форми навчання можливим є поєднання очного та дистанційного форматів викладання дисципліни.

5.3. Тематичний план начальної дисципліни

Структура лекційних занять

	Назви змістових модулів і тем	К-ть годин	
		ДФН	ЗФН
Змістовий модуль 1. Освітня програма ОПП Екологія			
T1	Загальні уявлення про спеціальність 101 Екологія ; ОПП Екологія	2	0,5
T2	Система підготовка фахівців-екологів в Поліському національному університеті	2	0,5
T3	Система вищої освіти в Україні	2	0,5
T4	Болонський процес та структурне реформування системи вищої освіти України	2	0,5
T5	Екологія, сталій розвиток та освіта для сталого розвитку	2	
T6	Концепція екологічної освіти Україні.	2	0,5
T7	Екологічні проблеми України та Житомирщини	2	0,5
Разом за ЗМ 1		14	
Змістовий модуль 2. Наукова та професійна діяльність здобувачів			
T8	Інфраструктура наукової діяльності ОПП «Екологія»	2	1,0
T9	Студент і науково-дослідницька діяльність	2	
T10	Основи науково-дослідної роботи	2	1,0
T11	Академічна добросердість	2	
T12	Базові основи екологічного управління	2	
T13	Система місцевого екологічного управління	2	1,0
T14	Міжнародна екологічна мобільність студентів	2	
T15	Модель фахівця-еколога. Працевлаштування екологів	2	
Разом за ЗМ 2		16	
Усього годин		30	8

№	Тема практичних робіт	К-ть годин	
		ДФН	ЗФН
Змістовий модуль 1. Освітня програма ОПП Екологія			
1 Специфіка професії сучасного еколога.	4	0,5	
Дайджест екологічний організацій, їх структура, основні задачі. Екологи професіонали сьогодення.		0,5	
2		2	
3 Інформаційні ресурси у сфері екології.	2	0,5	
Застосування мобільних додатків для моніторингу стану навколишнього природного середовища.		0,5	
4	2		
5 Калькулятор еколога. Zero Waste або управління відходами.	2	0,5	
6 Модульна контрольна робота	2		
Змістовий модуль 2. Наукова та професійна діяльність здобувачів			
7 Антропогенний вплив на довкілля та рекреація.	4	0,5	
8 Збереження біорізноманіття. Використання вебресурсу Wownature.	4	0,5	
9 Зелені ідеї для міст. Стартапи, членджі, екологічні заходи.	4	0,5	
10 Дайджест вакансій для еколога.	2	0,5	
11 Модульна контрольна робота 2.	2		
Всього	30		

5.4. Система оцінювання та вимоги

Загальна система оцінювання дисципліни	Участь у роботі впродовж семестру/екзамен – 60/40					
	Модуль 1			Модуль 2		
	За 1 заняття	К-ть занять	За модуль	За 1 заняття	К-ть занять	За модуль
Лекція	1,0	7	7,0	1,0	8	8,0
Практичне заняття	2,0	7	14,0	2,0	8	16,0
Самостійна робота	1,0	20	20,0	1,0	15	15,0
Модульна контрольна робота	6	1	6	6	1	6
Додаткові активності (реферат, тематичне повідомлення)	2			2		
Всього			45			45
Умови допуску до підсумкового контролю	60					
Критерії оцінювання	Підсумковий контроль результатів навчання та компетентностей здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни здійснюється на підставі проведення семестрового екзамену у формі тестування. Екзаменаційні тести охоплюють програму навчальної дисципліни. Завданням екзамену є перевірка розуміння студентом програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності використання для вирішення практичних задач тощо. Тестові завдання мають теоретичне та практичне спрямування, які передбачають вирішення типових професійних завдань фахівця на робочому місці та дозволяють діагностувати рівень підготовки студента і рівень його компетентності з навчальної дисципліни.					

Примітка: Контроль знань та вмінь здобувача вищої освіти здійснюється згідно з кредитно-трансферною системою організації освітнього процесу. Рейтинг студента із засвоєння дисципліни визначається за 100-балльною шкалою, тобто він формується з рейтингу виконання начальної роботи, для оцінювання якої призначається 60 балів, та рейтингу

підсумкового контролю – 40 балів.

6. Результати навчання

Шифр	Результат навчання
ПР07	Розв'язувати проблеми у сфері захисту навколошнього середовища із застосуванням загальноприйнятих та/або стандартних підходів та міжнародного і вітчизняного досвіду.
ПР15	Уміти пояснювати соціальні, економічні та політичні наслідки впровадження екологічних проектів.
ПР17	Усвідомлювати відповідальність за ефективність та наслідки реалізації комплексних природоохоронних заходів.
ПР22	Брати участь у розробці проектів і практичних рекомендацій щодо збереження довкілля із залученням громадськості.

7. Пререквізити

Базовий шкільний курс.

8. Політики дисципліни

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної добросердечності:	Всі практичні і самостійні роботи мають закінчуватися власним висновком, щодо отриманого результату. Списування під час модульних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів).
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в онлайн формі за погодженням із деканом факультету)

Викладання дисципліни передбачає використання наступних методів: вербалні (лекція, дискусія, співбесіда тощо), пояснально-ілюстративний (інформаційно-рецептивний) метод; дослідницький, робота з навчально- методичною літературою (конспектування, тезування, анатування, рецензування, реферування), самостійна робота (підготовка доповідей, презентацій та їх представлення), практичний метод (практичні заняття), відеометод (доповнений можливостями новітніх інформаційних технологій та комп'ютерних засобів навчання (дистанційні, мультимедійні). Лекційні заняття проводяться в аудиторіях, обладнаних мультимедійними засобами, і передбачають використання презентацій. Практичні заняття проводяться у аудиторіях з використанням індивідуальних презентацій, підготовлених здобувачами.

9. Література необхідна для вивчення навчальної дисципліни

1. О. Г. Владимирова Вступ до фаху: Конспект лекцій (нова редакція). – Одеса: 2016. – 130 с. <https://cutt.ly/IV3anly>
2. Вступ до сучасної екології. Методичні вказівки до читання текстів англійською мовою для студентів спеціальності «Екологія». (електронне видання) / Укл.: Штомпель Г.В., – Кропивницький: ЦНТУ 2019, -32 с. Умовн. друк. арк. 1. 31725 др. зн. [http://dspace.kntu.kr.ua/jspui/bitstream/123456789/10696/1/Entry into Modern Ecology.pdf](http://dspace.kntu.kr.ua/jspui/bitstream/123456789/10696/1/Entry%20into%20Modern%20Ecology.pdf)
3. Харчишин, В. М., Бітюцький, В. С., & Мельниченко, О. М. (2021). Вступ до фаху: Методичні вказівки до виконання самостійних робіт. <http://193.138.93.8/bitstream/BNAU/7295/3/Vstup do fakhu.pdf>

4. Макаренко, Н. А., Строкаль, В. П., & Рибалко, Ю. В. (2018). Довідник «Вступ до фаху»: довідник для студентів спеціальності 101 «Екологія». http://dglib.nubip.edu.ua/bitstream/123456789/5560/1/Makarenko_DOV%D0%86DNIK.pdf
5. Методичні вказівки до практичних занять з освітнього компоненту «Вступ до фаху» спеціальності 101 Екологія для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня / Укл.: О. Губська, Н. Мацай. - Старобільськ : Вид-во «ДЗ ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2021. - 46 с. <http://dspace.luguniv.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/8875/1/2021%20vstoop.pdf>
6. Некос В.Ю. Некос А . Н. Вступ до фаху Підручник для студентів екологічних спеціальностей вищих навчальних закладів. – З-те вид., переробл. і доп. – Х. ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2009. – 208 с <https://core.ac.uk/download/pdf/185532174.pdf>
7. Сафранов, Т. А., Лукашов, Д. В., Шелест, З. М., Владимирова, О. Г., & Чугай, А. В. (2017). Стандарти вищої екологічної освіти України: сучасний стан та проблеми реалізації. *Вісник Харківського національного університету імені ВН Каразіна. Серія: Екологія*, (16), 141-149.
8. Черевко, М. В., & Сухорська, О. П. (2011). Концептуальні основи екологічного виховання студентів у контексті Болонської системи. *Науковий вісник Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій ім. І. Януша Каєтанівського*, (13, № 3), 326-329.
9. Walker, P. A. (2005). Political ecology: where is the ecology?. *Progress in human geography*, 29(1), 73-82.

Допоміжна література

10. Skydan, O. V., Dankevych, V. Y., Fedoniuk, T. P., Dankevych, Y. M., & Yaremova, M. I. (2022). European green deal: Experience of food safety for ukraine. *International Journal of Advanced and Applied Sciences*, 9(2), 63-71. doi:10.21833/IJAAS.2022.02.007
11. Yekimov, S., Nianko, V., Maksymenko, A., Boryn, G., & Fedoniuk, T. (2021). The use of case methods in environmental law classes to increase the interest of law students in environmental protection and environmental management. In *E3S Web of Conferences* (Vol. 291, p. 05002). EDP Sciences.
12. Romanchuk, L. D., Fedonyuk, T. P., & Fedonyuk, R. G. (2017). Model of influence of landscape vegetation on mass transfer processes. *Biosystems Diversity*, 25(3), 203-209. doi:10.15421/011731
13. Biersack, A. (1999). Introduction: From the “new ecology” to the new ecologies. *American Anthropologist*, 101(1), 5-18.
14. Mackenzie, A., Ball, A.S., & Virdee, S.R. (2001). Instant Notes Ecology (2nd ed.). Taylor & Francis. <https://doi.org/10.1201/9780429167317>
15. Стандарт вищої освіти України: ОКХ «Бакалавр» спеціальність 101 Екологія <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/12/21/101-ekologiya-bakalavr-1.pdf>
16. Стратегія розвитку Житомирської області на період до 2027 року року: Додаток до рішення обласної ради від 18.12.2019 № 1722 зі змінами від 24.12.2020 № 16 <https://www.minregion.gov.ua/wp-content/uploads/2021/11/strategiya-rozvytku-zhytomyrskoyi-oblasti-na-period-do-2027-roku.pdf>
17. Стратегії розвитку Поліського національного університету <https://cutt.ly/ZV3sc9Q>
18. Положення про організацію освітнього процесу у Поліському національному університеті https://polissiauniver.edu.ua/wp-content/uploads/2022/07/Положення_про_організацію_освітнього_процесу.pdf
19. Положення про критерії оцінювання знань і вмінь здобувачів вищої освіти у Поліському національному університеті <https://cutt.ly/IV3sgVJ>
20. Положення про вибікові навчальні дисципліни освітньої програми у Поліському національному університеті <https://cutt.ly/9V3a02E>

21. Положення про перезарахування результатів навчання у Полтіському національному університеті <https://cutt.ly/PV3srBF>
22. Сектор «**Якість атмосферного повітря**» - забезпечення охорони атмосферного повітря та уніфікування вимог до охорони атмосферного повітря в країн-членах- *спісок, що розкривається*
23. Директива 2008/50/ЄС про якість атмосферного повітря та чистіше повітря для Європи
24. Директива 2004/107/ЄС про миш'як, кадмій, ртуть, нікель та поліциклічні ароматичні вуглеводні в атмосферному повітрі
25. Директива 98/70/ЄС про якість бензину та дизельного палива
26. Директива 1999/32/ЄС про зменшення сірки в деяких видах рідкого палива
27. Директива 94/63/ЄС про контроль викидів летких органічних сполук (ЛОС), що спричиняються сховищами нафти та під час її транспортування з терміналів до сервісних станцій
28. Директива 2004/42/ЄС про обмеження викидів летких органічних сполук, зумовлених використанням розчинників у певних фарбах і лаках та речовинах для обробки транспортних засобів
- Сектор «Управління відходами та ресурсами»**
29. Директива 2008/98/ЄС про відходи (рамкова директива)
30. Директива 1999/31/ЄС про захоронення відходів
31. Директива 2006/21/ЄС про управління відходів видобувної промисловості
- Сектор «Управління відходами та ресурсами»**
32. Директива 2008/98/ЄС про відходи (рамкова директива)
33. Директива 1999/31/ЄС про захоронення відходів
34. Директива 2006/21/ЄС про управління відходами видобувної промисловості
- Сектор «Якість води та управління водними ресурсами, включаючи морське середовище»**
35. Директива 2000/60/ЄС про встановлення рамок діяльності Співтовариства у сфері водної політики зі змінами й доповненнями, внесеними Рішенням 2455/2001/ЄС і Директивою 2009/31/ЄС
36. Директива 2007/60/ЄС про оцінку та управління ризиками затоплення
37. Директива 2008/56/ЄС про встановлення рамок діяльності Співтовариства у сфері екологічної політики щодо морського середовища
38. Директива 91/271/ЄС про очистку міських стічних вод зі змінами та доповненнями, внесеними Директивою 98/15/ЄС та Регламентом (ЄС) № 1882/2003 і Регламентом (ЄС) № 1137/2008
39. Директива 98/83/ЄС про якість води, призначеної для споживання людиною, зі змінами й доповненнями, внесеними Регламентом (ЄС) № 1882/2003 і Регламентом (ЄС) № 596/2009
40. Директива 91/676/ЄС про захист вод від забруднення, спричиненого нітратами з сільськогосподарських джерел, зі змінами й доповненнями, внесеними Регламентом (ЄС) № 1882/2003.
- Сектор «Охорона природи»**
41. Директива 92/43/ЄС Ради про збереження природного середовища існування, дикої флори та фауни (Директива про оселища)
42. Директива 2009/147/ЄС про охорону диких птахів
- Сектор «Промислове забруднення та техногенні загрози»**
43. Директива 2010/75/ЄС про промислові забруднення (комплексне запобігання і контроль за забрудненнями)
44. Директива 96/82/ЄС про контроль за загрозами значних небезпек, пов'язаних із небезпечними речовинами, зі змінами і доповненнями, внесеними Директивою 2003/105/ЄС та Регламентом ЄС № 1882/2003

Сектор «Зміна клімату та захист озонового шару»

45. Директива 2003/87/ЄС про встановлення схеми торгівлі викидами парникових газів у рамках Співтовариства

46. Регламент ЄС №842/2006 про певні фторовані парникові гази

47. Регламент ЄС №2037/2000 про речовини, що руйнують озоновий шар

Сектор «Генетично модифіковані організми»

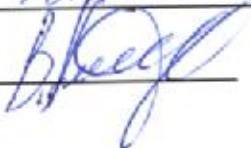
48. Директива 2001/18/ЄС про вивільнення у навколошнє середовище генетично модифікованих організмів

49. Національна стратегія наближення (апроксимації) законодавства України до права ЄС у сфері довкілля.

50. Наслідки виконання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС у сфері довкілля (МАМА-86)

Викладач _____ (Тетяна ФЕДОНЮК)

Гарант освітньої програми _____ (Тетяна ФЕДОНЮК)

Декан факультету _____ (Анатолій ВИШНЕВСЬКИЙ)

Силабус затверджений на засіданні кафедри екології

Протокол № 2 від “30” 08 2022 р.

В.о. завідувача кафедри _____ (Людмила ГЕРАСИМЧУК)

Обговорено та рекомендовано до затвердження навчально-методичною комісією факультету

Протокол № 1 від “02” 09 2022 р.

Голова НМК факультету _____ (Олександр КРАТИЮК)